15e JAARGANG   CURAÇAO DEN 7den MEI 1898.   No. 749

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No. 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.

Curaçao 6 Mei.

Het recht der Katholieke Kerk in de sociale vraagstukken.

Allen, die zich buiten de Kerk met de oplossing der sociale quaestie bezig houden, maken er de Kerk een grief van, dat ook Zij, in stede van binnen de muren harer bedehuizen te blijven, zich mengt in de sociale bewegingen van dezen tijd en zich het recht toekent een woord mede te spreken, wanneer de verbetering der hedendaagsche misstanden aan de orde komt. Dat de vijanden der Kerk haar dit recht betwisten, bewijst wel, dat haar invloed ook in deze richting groot is; nog kort geleden trouwens is dit volmondig erkend door een Belgisch blad, de *Flandre libérale*.

Inderdaad de Kerk heeft het recht mede te spreken in de sociale quaestie. In het boek van Ulfers over het socialismus wordt wel gezegd, dat deze quaestie er eene is van zuiver ethischen aard en dat de Kerk zich dus buiten haar dient te houden, maar de Katholiek is van een geheel tegenovergesteld gevoelen. De sociale quaestie is niet alleen een ethische quaestie, maar ook een godsdienstige, eene quaestie, die op de eerste plaats beheerscht wordt door godsdienst en geloofsovertuiging, en telkenmale wordt in de Encycliek van Leo XIII er de nadruk opgelegd, dat men zich tevergeefs bemoeien zal met de regeling van de maatschappelijke toestanden, indien men daarbij niet geleid wordt door de grondregelen der Kerk en door het licht des Geloofs.

In trouwe, hoe zou het mogelijk zijn, dat de sociale vraag geen godsdienstige vraag ware? Voor den Katholiek zijn allen gelijk, waar het geldt het leven na dit leven, en allen zijn verplicht de zaken van dit leven te besteden ten nutte van de eeuwigheid. Iedere handeling is een handeling, waarvan rekenschap voor God noodig is, een handeling, die bestierd moet worden door haar, die ons leidt op den weg naar de eeuwigheid. Tot de Kerk is gezegd: *Onderwijs alle volkeren*, de Kerk heeft dus ook het recht leermeesteres te zijn.

't Is waar, de Kerk bemoeit zich niet met vraagpunten van ondergeschikt belang, maar zij leert, dat al onze handelingen naar de lessen der Tien Geboden door eerlijkheid en rechtvaardigheid moeten worden geleid; dat wij niet Katholiek kunnen zijn alléén in de kerk, maar dat wij het ook moeten zijn in het leven, in al onze daden, en dat iedere onrechtvaardigheid verre van ons moet blijven, dat wij ons vooral niet bezondigen mogen aan de liefde jegens den minderbedeelde.

Zoo houdt de oplossing der sociale quaestie nauw verband met de leer der Katholieke Kerk. Dit verband is ook in de Encycliek *Rerum Novarum* op de meest duidelijke wijze aangetoond. Al heeft de Kerk een ~~schat van middelen tot leniging van~~ alle mogelijke nooden tot hare beschikking, niet anders dan een droombeeld blijft de leuze der socialisten, dat alle armoede moet verdwijnen. Eeuwig blijft waar het woord: *Armen zult gij altijd bij u hebben.*

Maar juist de leer der Katholieke Kerk toont, wat de armoede is en hoe de armoede moet worden beschouwd. Zij leert de armoede hoogachten en vereeren, zij leert het lijden en de beproevingen dragen in den geest van den gekruisten Christus, die in een stal geboren werd, zij leidt hare volgelingen op veilige baan en behoed hen voor de bekoring van het lokkend lied, het lied der logen, die beweren durft, dat de leniging der menschelijke nooden door bloot stoffelijke middelen kan geschieden.

Wij kunnen ons met groote gerustheid aan de leiding der Kerk toevertrouwen, ook waar het geldt de verbetering der maatschappelijke kwalen. Zij heeft de heerlijkste bewijzen geleverd, wat ook in dit opzicht van haar te wachten is, al doet zij geen legers van ontevredenen aanrukken, die het vaandel van het oproer planten, al dwingt zij de volken niet door angst en schrik. Toen de Kerk de wereld intrad was de sociale quaestie grooter dan ooit na dien. Tegen tientallen van bezittenden telde men duizendtallen van slaven, die alleen goed werden geacht om hunne meesters alle denkbare genietingen te verschaffen. Hoe is het aanzien dier wereld door de Kerk herschapen! Toen de Apostelen uitgingen hadden zij geen andere wapenen, geen andere schatten, geen andere invloed dan het teeken des Kruises, in welks licht zij zijn opgetreden voor vorsten en bezitters om hun voor te houden, dat en de waarheden des Geloofs en de schatten ~~dezer wereld zijn voor beiden, voor~~ armen en voor rijken. Slechts in ééne zaak maakte de Kerk onderscheid: in de mate harer liefde die zich vooral de armen aantrok, omdat ook haar Bruidegom arm was.

Heeft de Katholieke Kerk niet den rijken voorgehouden, dat het een glorie is arm te zijn om Christus? Heeft zij niet geleerd, dat de armoede de heerlijkste parel is in de kroon der uitverkorenen, en hebben haar edelste zonen geen afstand gedaan van alles om arm te worden als de armsten?

Neen, de Kerk heeft voor de oplossing der sociale quaestie geen oproer gepredikt, maar zij heeft de gegoeden gezegd: Buigt u neder, vervult uw plicht en staat de armen bij; en tot de nooddruftigen: Draagt uw lasten en weest onderdanig. Zoo werd in de liefde de groote quaestie opgelost, zoo heeft de liefde de standen tot elkaar gebracht. De Kerk heeft getoond voor niet ééne ellende blind te zijn. Zij is ten allen tijde de barmhartige Samaritaan geweest, die lafenis reikte, waar die van haar kon worden verwacht.

Maar de Katholieke Kerk is niet opgetreden met middelen, als waarvan de wereld soms heil verwacht, middelen, die vaak strijden met al wat heilig is. De Kerk heeft geleerd, dat een talrijk kroost de glorie uitmaakt van een vader en moeder, de Kerk heeft de vrouw in hare waardigheid hersteld en het huwelijk hoog in eere geplaatst. Gevallenen vonden een schuiloord onder den mantel harer barmhartige liefde, hoogbejaarden een rustigen ouden dag, zieken en ellendigen genezing en troost.

Is het geen bewijs voor hare moederlijke liefde, dat de Katholieke Kerk van alle zijden hare kinderen samenroept in vereenigingen, waar zij beveiligd zijn tegen al~~lerlei gevaren ?. Men zou kunnen~~ vragen: Wie heeft zich naast Leo XIII zoozeer met de sociale quaestie bemoeid? Heeft hij niet het machtig woord gesproken, dat getuigt hoe een heilige, een goddelijke macht uitgaat van het Vaticaan, dat bewerkte, wat de wereld tevergeefs heeft beproefd? Heeft de wereld niet bij den Paus vrede, orde en rust gevonden? Hebben de vorsten, beducht voor het wassend socialisme, niet dankbaar de *Rerum Novarum* begroet?

Zeker, de Kerk heeft het recht zich te mengen in de oplossing der sociale quaestie. In de Kerk woont de Charitas, de goddelijke liefde, die ons leert in onzen evenmensch broeders en zusters te zien als wij,

---

FEUILLETON.

UN PISCADO.

—o—

Claude Regnard tabata un pober piscadó i é tabata para sol den mundoe despues di morto di su tata i su mama.

Su único propiedad tabata consisti den un chosa na kantoe di lamar, un cansa i algun cos di pisca.

E tabata gana masjar poco, pasobra piscar no tabatin bon prijs na Port-Talbot, un stad chikitoe na lago di Erie.

Den coesjina el a sinja conocé Louison, jioe di diez i ocho anja di Etienne. E tabata asina carinjoso, leger i bon, nunca é sá bieder piscánan koe Claude trecé. Pa esai també semper é tabata trecé di mihor, lo el a bendéle pa cualkier prijs, si, hasta doené por nada, aunke mes é moeri hamber. Pobercito Claude tabata loco enamorá di Louison. E també tabata kier é, é tabata hari i chanza semper, koe Claude bini den coesjina.

Un clerto dia es moza dici coe né i es palabranan a cai un poco den su coerazon: "Siman, koe ta bini nos ta bai for di Port-Tablot. Mi tata a bendé su cas."

"I oenda bo ta bai anto?" Claude tabata puntra coe un boz temblando. Muchoe leuw for di aki?"

"No, Claude, solamente na Ohio noema", es moza a respondé, "Mi tata kier bira burger di Estados Unidos. El a coempra cerca un francés un fonda masjar boenita na Cleveland."

"Cleveland ta un ciudad boenita i ricoe. Ma mi ta perdé coe bo un marchante."

"Esai no por ta di otro manera."

"I mi ta perdé bo també, senjorita Louison."

Es moza a coeminza hari i tabata puntré maliciosamente: "Ta asina leuw koe bo no por trecé piscar ajá."

"Coe bon tempoe lo por, pasobra é ta solamente sesenta i cinco milja leuw."

Coe duele el á largé i el a rema su canoa chikitoe bai na su chosa. Di repente el a haja un bon idea. "Es asunto ta simpel," é dici den di é mes. "Mi por bai Ohio mes fácil koe Senjor Etienne. I anto mi por mira Louison i hiba di mihor piscar pé."

Esai tabata parcé un idea famoso, i koe el a haciéle també pronto. El a kibra su chosa i el a bai ponéle na Ohio.

Pronto el a cohé un bon cantidad di piscá i el a bai contentoe na Cleveland.

Es fonda di Senjor Etienne tabata un edificio boenita. Un poco timido el a drenta i el a puntra pa coesjina.

Senjor Etienne mes a bin contréle.

"Ata! Claude Regnard? Bo aki na Cleveland?"

"Si mi també á bini Ohio."

"I bo ta na idea di bendé piscar aki?"

"Bon piscar! Mira nan, Senjorita Louison lo ta contentoe!"

"Louison no tin nada di haci coe coesjina mas, awor é ta ocupa coe fonda."

"Anto sigur awé lo mi no miré?"

"Ta parce mi Claude, koe bo ta camna tras di mi jioe."

"Senjor Etienne, mi....."

"Mi a ripara esai na Port-Talbot caba. No hinca ningun locura den bo cabez, Claude! Un pober miserabel manera bo, no mester tin sorto di locura asina den su cabez!"

Enteramente abatido Claude tabata tendéle. El a bendé su piscánan berdad ma é no por a papia coe Louison.

Un momentoe el a miré den rampinan di glas. E tabata parcé un di es mozanan di corte. Claude a sali for di es cas ai coe su coerazon cuartiza.

Tabata diez-un ora di mainta. Es hoben a resolvé di keier poco den stad.

Pronto el a ripara koe algo mester a socedé, pasobra na toer camina é tabata mira grupo di hende pará. "Kiko por a socedé?" el a puntra un obrero.

"Un gran ladronicia;" el a respondé. "Ta bon koe ningun di nos tin nos placa na banki. Nan horta ajera nochi tres cuarto miljon fuerte na Union-bank. Bo no a leza papelnan koe nan a plak na caja?"

"No, mi no a ripara."

"I diez-mil fuerte di recompensa pa kende koe entrega gobierno es ladronnan. Ta un boenita suma, ma ta peligroso, pasobra nan ta arma coe revolver, cuchioe."

"Nan conocé es ladronnan anto?"

"Parcé nan conocé un di nan.

Ta cinco dia pasá koe tin tres persona sospechosa na *boordinghouse*, ma ajera nochi nan a desaparecé. Segun descripcion, un di nan ta e famoso Bill Romney, e ladron di Banki.

Ta parcé mi koe algun dia pasá, mi a topé riba caja coe su dos amigoenan. Romney ta un homber chikitoe, duroe, coe un bril blauw i barba blancoe. Es dos otronan ta mas hoben, ma den toer caso é ta cabez di es troepa.

Toer tres ta bon bistí, manera un berdadero gentleman."

"Gobierno lo a toema toer medida posible."

"Si, a telegrafia na toer camina. Ma Bill Romney tin masjar astucia i no ta fácil pa cohéle. Podisé el a hui bai Europa, oenda nan tres lo biba manera gran Senjornan."

Claude a sigi camna i el a jega den un caja grandi, oenda el a mira es famoso edificio di Unión Bank. Na troepa hende tabata jena al pa nan drenta, probablemente pa toema nan placa.

vrijgekocht door het bloed van Christus. Wij begroeten de Kerk met den heerlijksten naam: dien van Moeder, en in dien titel ligt opgesloten een matelooze zee van liefde. De Kerk zal blijven tot den laatsten dag en tot den laatsten dag zal de liefde der Kerk grooter worden.

Daarom heeft de Katholieke Kerk het recht mede te spreken, wanneer het gaat om de middelen, die leiden kunnen tot oplossing der sociale quaestie. Zij heeft dat recht, omdat deze quaestie een godsdienstige quaestie is en omdat zij verantwoording zal moeten afleggen over het bestuur der zielen. Laten wij gerust zijn omtrent de middelen die de Kerk daartoe zal aanwenden: waar die van anderen falen, mogen wij ons veilig op de hare verlaten.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernementsbesluiten.

Vergadering van den Kolonialen Raad op Dinsdag den 10n. Mei 1898 ten 8½ ure des voormiddags, tot opening van de vergadering van den Kolonialen Raad voor het zittingjaar 1898—1899.

* *

DE GOUVERNEUR,

Gelet op art. 77 van het Regeeringsreglement van deze kolonie, waarbij bepaald is dat de vergadering van den Kolonialen Raad jaarlijks op den tweeden Dinsdag van de maand Mei te Willemstad op het eiland Curaçao door of namens den Gouverneur wordt geopend,

Heeft goedgevonden:

1°. Op Dinsdag, den 10n. Mei e. k., worden met zonsopgang van alle in de haven liggende schepen, van de forten en de Gouvernementsgebouwen, waar dat bij festiviteiten gebruikelijk is, de vlaggen geheschen. Zij worden niet voor zonsondergang gestreken.

2°. Des morgens ten 8½ ure begeven de leden van den Kolonialen Raad zich naar het Raadhuis, en vereenigen zich aldaar onder voorzitting van den Onder-Voorzitter;

3°. Ten 9 ure verlaat de Gouverneur, de vergadering zullende openen, vergezeld van zijne adjudanten, het Gouvernementshuis;

4°. De Gouverneur, gekomen zijnde aan het Raadhuis, wordt ontvangen door eene uit de leden door den Onder-Voorzitter te benoemen Commissie, die hem naar de Raadzaal geleidt;

5°. De Gouverneur opent de vergadering;

6°. Dadelijk na de opening verlaat de Gouverneur de vergadering, en wordt tot aan de deur van het Raadhuis begeleid door de sub 4° bedoelde Commissie;

7°. Vóor het Raadhuis wordt eene eerewacht van de Schutterij en van het garnizoen geplaatst;

8°. Een saluut van elf schoten uit het geschut van het Waterfort kondigt aan zoowel het oogenblik, dat de Gouverneur het Gouvernementshuis als dat, waarop hij het Raadhuis verlaat.

* *

Bij het uitbreken van den oorlog tusschen Spanje en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, worden, namens den Heer Gouverneur der Kolonie, alle ingezetenen, gewaarschuwd om zich op geenerlei wijze in te laten met den verkoop, ruil als anderszins van buit; geen hulp of materiaal te verstrekken tot herstelling van oorlogsschepen en kapers der bovengenoemde natiën; geen deel te nemen aan uitrusting van schepen, vermoedelijk bestemd voor krijgs- of kaperdienst; — terwijl zij tevens in hun eigen belang worden aangemaand aan bovenbedoelde schepen geen steenkolen te leveren zonder voorkennis van den Gouverneur.

* *

Bij Gouvernements-beschikking dd. 28 April ll., N° 241 zijn tot leden van den Geneeskundigen Raad, onder voorzitterschap van den Stadsgeneesheer, voor den tijd van een jaar benoemd de volgende Heeren: G. A. L. FERGUSON, gepensioneerd Officier van gezondheid der 1e. klasse bij het W. I. Leger; D. R. CAPRILES, geneeskundige; T. J. C. BUIS, militair Apotheker; Mr. P. F. DE HASETH EVERTSZ, rechtsgeleerde, als leden; en J. M. COATES COLE, en H. A. DE CASSERES, geneeskundigen, als leden plaatsvervangers.

Kerkelijke berichten.

Volgens ontvangen berichten zouden den 1sten Mei laatstleden per *Prins Maurits* van den *K. W. I. M.* uit Amsterdam naar Curaçao zijn vertrokken vier Eerwaarde Zusters van de Congregatie der Franciscanessen te Breda om zich hier aan de ziekenverpleging te wijden.

* *

Tot zielerust van den Hoogeerwaarden Heer Mgr. Dr. M. A. BARALT, die hier den 19den April ll. overleed, is verleden week Zaterdag te La Guaira, waar ZHEW. pastoor was vóórdat hij benoemd werd tot Apostolisch Vicaris van het Aartsbisdom Caracas, een plechtige H. Mis van Requiem opgedragen.

Havennieuws.

Meer uitvoerige berichten dan welke de vorige week tot ons kwamen over het ongeval der *Mérida* van de *Red D Line*, melden, dat niet de schroef maar de as van dat stoomschip gebroken is. Met behulp van zeilen heeft toen de *Mérida* de reis nog een eind vervolgd vooral met het doel om zooveel mogelijk de kust te naderen.

Noch te Maracaibo, noch hier kan de gebroken as worden hersteld. Daarom zijn nu inlichtingen omtrent te afmetingen der benoodigde as naar New-York verzonden en zal vandaar een nieuwe as worden aangevoerd. Allicht zullen echter drie maanden verloopen voordat die nieuwe as in de *Mérida* is aangebracht en zoolang zal dus dit stoomschip buiten de vaart blijven.

* *

Donderdagmorgen omstreeks zes uur liep het zoo lang verwachte Engelsche stoomschip *Laughton*, thans in dienst van de Amerikaansche *Red D Line*, onze haven binnen. Bij het vastleggen van dit schip aan de aanlegplaats dier maatschappij brak een der trossen, waardoor de *Laughton* een onvoorziene beweging maakte en aan den grond vastraakte. Spoedig slaagde men er in het schip wederom vlot te brengen.

* *

Zijn wij goed ingelicht dan maken van hier uit zeventien personen met de *St. Germain* van de *Compagnie Générale Transatlantique* de reis naar Europa om in Holland tegenwoordig te zijn bij de inhuldigingsfeesten van H. M. Koningin Wilhelmina.

* *

Daar er geen schepen meer uit de besmette havens zijn aangekomen en die in quarantaine waren, aan de bepalingen voldaan hebben, is het quarantaine-établissement door den geneesheer en de wacht verlaten. De *Maria Luisa*, die van Pto. Cabello te Bonaire aangekomen, doch vandaar hierheen gezonden was om aan de quarantaine-bepalingen te voldoen, is naar Bonaire teruggezonden om daar in quarantaine te gaan.

* *

De *Gouverneur van Heerdt* zal aanstaanden Maandag wegens herstellingen, die aan dat vaartuig moeten gedaan worden, de gewone wekelijksche reis naar Aruba niet doen.

Posterij en Telegraphie.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Rafael Calvo E., Melley Deumond, Johana Evertsz, Gerardo Feir, Agustina Henriquez, Welehelmina Lorens, Francisco Morales B., Eliza de Montero, Ed. J. Wilkins.

Niet voor bestelling of verzending vatbaar: twee drukwerken geadresseerd aan Próspero Baíz y familia Pte. (ongefrankeerd) en Sumario Noticioso (ubi ?).

* *

De Directeur van het telegraafkantoor alhier maakt bekend, dat niet over de Vereenigde Staten van N. Amerika maar via Santiago Bermudes telegrammen in overeengekomen taal naar Europa kunnen worden verzonden. De prijs is dan in Fransch geld voor Holland frs. 10.70, voor Frankrijk, Duitschland en Engeland frs. 10.35. Voor de overige staten van Europa worden aan het telegraafbureau inlichtingen verstrekt.

Leger.

Naar wij vernemen, heeft de Weledel Gestrenge Heer E. C. BRUSSE, 2e. Luitenant der Infanterie O. I. Leger, die voor den tijd van twee jaren gedetacheerd is bij de landmacht in West-Indië, aangevraagd om hier in garnizoen te komen.

Ongelukken.

In den namiddag van Zaterdag ll. had een droevig ongeluk plaats. Op de plantage *De Hoop* onder de parochie van Santa Maria werd een jongen bij het maïsmalen gegrepen door een windmolen, zoodat zijn hand verpletterd werd. Dienzelfden dag nog werd de jongen naar het St. Elizabeths-gasthuis in de stad vervoerd, waar de geneesheeren het noodig oordeelden hem den duim te amputeeren. Toch vreest men, dat het daarbij niet blijven zal, maar de jongen de geheele hand zal moeten verliezen.

Dit is reeds het derde ongeluk van dien aard, dat in betrekkelijk korten tijd op den molen van de plantage *De Hoop* voorkomt. Zou het niet eens tijd worden, dat er van bevoegde zijde een onderzoek werd ingesteld om na te gaan, of er wel voldoende gezorgd wordt voor de veiligheid van hen, die op dien molen werken?

De tramonderneming te Otrabanda.

Tot groote vreugde van alle rijtuighouders nadert, zooals men zegt, de tijd, dat de rails van den tramweg op Otrabanda moeten worden opgebroken. Ongeveer een jaar liggen die daar ongebruikt tot groot ongerief der voetgangers, tot angst dikwijls van koetsiers, die van die rails een verraderlijken aanval op de wielen hunner rijtuigen vreezen en tot ontsiering van de Breede Straat van Otrabanda. Men hoopt, dat het werk spoedig zal afgeloopen zijn en de straat wederom in een goeden toestand zal worden gebracht.

De pokziekte.

Met loffelijken ijver gaan de geneesheeren voort met aan de bevolking gelegenheid te geven tot kostelooze inenting. Behalve op bepaalde dagen in de stad, geeft de stadsgeneesheer op de buitenparochiën Santa Rosa en Santa Maria eens in de negen dagen gelegenheid aan de menschen om te worden ingeënt, terwijl de geneesheer der benedendistricten voor de andere parochiën zorg draagt.

In Venezuela doen zich nog wel eenige gevallen der gevreesde ziekte voor, doch men kan over het algemeen zeggen, dat daar de ziekte afnemende is. Ook verspreidde zich hier het onrustwekkende bericht, dat te Bonaire een geval van kwaadaardige pokken zich had voorgedaan. Gelukkig is gebleken, dat daar niets anders dan een geval van onschadelijke waterpokken is voorgekomen en bestaat er dus geen reden tot ongerustheid, zooals dan ook voldoende blijkt uit de houding van het Bestuur, dat niet een oogenblik het binnenloopen van schepen van Bonaire heeft bemoeilijkt.

Het Jongensweeshuis te Santa Rosa.

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op eene advertentie van het Jongensweeshuis te Santa Rosa, voorkomende in dit nummer van ons blad. Voorzeker behoeft het werk van bovengenoemd Weeshuis onze aanbeveling niet, het recommandeert zichzelf. Toch nemen wij de vrijheid iedereen op te wekken zooveel mogelijk werk te verschaffen aan het Weeshuis van Santa Rosa om het doel, dat daardoor wordt bereikt. Immers de vooruitgang van het Weeshuis komt geheel en al ten goede van den Curaçaoschen weesjongen en de hulp, die door het werkverschaffen wordt verleend, draagt bij tot instandhouding eener stichting, van welker nut iedereen overtuigd is en die nu reeds voor Curaçao heilzame vruchten begint af te werpen.

Wij hopen derhalve, dat er in de aangegeven vakken steeds ruimschoots werk voor de Curaçaosche weesjongens zal zijn en het Bestuur van het Weeshuis daardoor in staat zal worden gesteld om aan zijn grootsche plannen van uitbreiding der stichting gevolg te geven.

Oorlogsberichten.

Onduidelijke, zelfs tegenstrijdige berichten over den strijd tusschen de Spanjaarden en Amerikanen kwamen in den loop dezer week hier aan. Dit is echter zeker, dat waar het tot een treffen kwam tusschen de vijandelijke eskaders, het slechts schermutselingen waren en nog geen beslissende zeeslag geleverd werd. En toch daarin schijnt Spanje al zijn kracht te willen ontwikkelen, terwijl Amerika beducht voor het betrekkelijk klein getal zijner oorlogsschepen een grooten zeeslag zoekt te ontwijken en Spanje afbreuk tracht te doen door minder gewichtige ontmoetingen. Ook hierin is de houding van Amerika, gelijk trouwens in geheel zijn optreden met betrekking tot Cuba, minder edel en iedereen

---

Despues koe el a keier un dos ora largoe el a bai na su canoa i el a rema bai na su chosa.

Ora el a jega tabata mas o menos siet'or. Solo a drenta i aire tabata frioe. El a sali for di su canoa i el a maré coe un cadena na un paloe.—

Di ripiente el a tendé un boz ronco ta jamé:

"Hola, hei! piscadó!"

El a drai i él a mira un homber bon bisti, koe ta carga un paki corá bao di su braza.

"Kiko bo mester, Senjor?"

"Bo sol ta biba na es lugar solitario aki?"

"Si, Senjor."

"Lo mi por hier bo canoa pa un biaha chikito?"

"Sigur Senjor! Oenda bo kier bai?"

"Na Canada."

"Ta bon."

"No tin peligro den un canoa chikitoe asina?"

"No tené cuidao, Senjor! Tempoe ta bon i bientoe ta favorabel. Mi tin coestumber di rema bai aja."

"Boenita! Ma anochi lo tin masjar scur."

"Mi conocé camina den oscuridad també. I aki.na un ora luna ta salí."

"Ma den es scuridad ai, un vapor lo no por pasa riba nos?"

"Lo mi tené bon cuidao pa esai."

"Bon anto nos ta conña nos bida den bo manoe."

"No ta bo sol, Senjor?"

"No aji cerca mi tin dos amigoe."

El a drai i el a grita: "Boso bini noema! No tin peligro!"

Despues dos homber a sali for di den rama. Un di nan tabata bieuw caba i e tabatin un bril blauw, den su man drechi é tabatin un koktji boenita di cuero. Es otro tabatin un valies i é tabata basta hoben.

Un pensamentoe a drenta Claude su spiritu: "Es akinan ta es tres ladronnan di banki!"

Sigur nan lo no risca haci uso di un trein of un vapor pa nan hui!

"Cuantoe bo ta cobra pa es biaha aki?"

"Hem," es piscadó dici pensando, cien fuerte es senjornan aki por bien paga."

"Sinberguenza!" es homber di mas chikitoe a grita.

"Toemando na consideracion circunstancia extra-ordinario, ta parcé mi koe no ta muchoe."

Es tres hombernan a papia un cos coe otro i es di mas bieuw a coeminza hari. "Bon," e homber coe paki corá dici, "bo ta haja es cien fuerte, koe bo a pidi, si bo hiba nos."

"Drenta anto, Senjores," Claude dici.

El ta sigui.

die nog een weinig rechtvaardigheidsgevoel in zich heeft, hoopt dan ook, dat wanneer de beslissende slag, die niet kan uitblijven, gewaagd zal worden, Amerika duchtig zal worden afgestraft. Spanje heeft in zijn vloot zeker de kracht daartoe en de vijandelijke schepen alleen op het punt van slagvaardigheid met elkander vergelijkende is het zeker, dat Amerika voor de overmacht zal moeten zwichten.

In de wateren der Philippijnen ter hoogte van Manila kwam het tot een eerste treffen tusschen de vijandelijke schepen. Bijzonderheden omtrent deze ontmoeting ontbreken, het mag echter als zeker beschouwd worden, dat de Spanjaarden een nederlaag hebben geleden. De voor Manila aanwezige Spaansche oorlogsschepen, waarvan het meerendeel kanonneerbooten en schepen waren van het oude type, waren niet bestand om tegen een eskader als dat der Amerikanen op te treden. De Spanjaarden hebben nochtans met waren heldenmoed gestreden en zij hebben niet dan een eervolle nederlaag ondergaan. Ongeveer 400 Spanjaarden vielen in dien ongelijken strijd, waaronder de commandanten der *Maria Cristina* en van de *Don Juan de Austria*. De *Maria Cristina* en de *Castilla* vlogen in brand, de *Don Juan de Austria* sprong in de lucht en toen de Spanjaarden zagen, dat de nederlaag zeker was, lieten zij de schepen, die niet konden ontvluchten, zinken om niet in de handen der Amerikanen te vallen. De admiraal MONTIJO voerde op het vlaggeschip *Olympia* de Spanjaarden aan.

Op Cuba beproeven de Amerikanen zich in verbinding te stellen met de insurgenten, doch zij worden daarin verhinderd door de Spanjaarden. Verneemt men, dat de Amerikanen Matanzas hebben gebombardeerd, er wordt nu ook bericht, dat de Amerikaansche schepen het noodig geoordeeld hebben de wateren van Matanzas te verlaten, daar de schepen der Amerikaansche marine slechts dan nog eenigen ofschoon weinig kans van slagen hebben, wanneer zij te samen tegen de vereenigde Spaansche vloot, die verwacht wordt, optreden. Toch doen de Amerikanen alle pogingen om hun vloot te vergrooten, bij het begin dezer maand was deze reeds versterkt met 30 stoomschepen van Amerikaansche stoomvaartmaatschappijen; de *Red D Line* onder anderen stond de drie bekende stoomschepen *Venezuela*, *Caracas* en *Philadelphia* af en al deze geïmproviseerde oorlogsbodems werden ieder bewapend met 8 stukken van 4 centimeter en 6 mitrailleuses.

In Spanje zelf is het volk vol geestdrift en schrikt niet terug voor de grootste offers van lijf en goed. Wat men te gelooven heeft van betoogingen tegen de regeering, is niet met zekerheid te zeggen, de berichten weerspreken elkander; overigens kan men moeilijk aannemen, dat bij den critieken toestand, waarin het land verkeert, de verschillende partijen zich zouden doen gelden.

De Europeesche staten houden zich tot nog toe buiten de quaestie vooral omdat, wanneer zij partij kiezen, er aanleiding zou kunnen bestaan tot een algemeenen Europeeschen oorlog. Alleen Engeland, het *perfide Albion*, verloochent ook nu zijn bijnaam niet, daar het een dubbelzinnige houding aanneemt. In Azië heeft ook Japan zich onzijdig verklaard, terwijl men niet hoort van partij kiezen door China, trouwens sinds den oorlog met Japan heeft zijn stem geen waarde meer. De Zuid-Amerikaansche staten laten over het algemeen meer hun opgewekt gevoel dan wel hun kalm verstand spreken en scharen zich daarom aan de zijde der Amerikanen en Cubanen; zij hebben echter te veel te doen met de inwendige politiek dan dat zij zich zouden mengen in den strijd.

NEDERLAND.

Pater K. M. A. L. Wulfingh C. SS. R. †

Een sieraad van de orde der Redemptoristen in Nederland, de eerw. pater Karel Wulfingh, broeder van Mgr. W. Wulfing, Apostolisch Vicaris van Suriname, is 7 April te Amsterdam overleden.

In den *Tijd* vinden wij het volgende levensbericht van den algemeen hooggeachten priester:

Te 's-Hertogenbosch den 7n Januari 1838 geboren, bereikte pater Wulfingh slechts den leeftijd van ruim 60 jaren. Na zijn studiën te St.-Michiels Gestel en te Haaren voltooid te hebben, trad hij ten jare 1859 (den 19n Maart) in de Congregatie van den Allerh. Verlosser, waar hij in hetzelfde jaar (11 December) zijn plechtige gelofte aflegde, om den 18n October 1862 te Wittem tot priester te worden gewijd. Aanvankelijk ook te Wittem werkzaam als professor der godgeleerdheid, als hoedanig hij zijn broeder, den tegenwoordigen apost. vicarius van Suriname, onder zijn leerlingen telde, werd hij in 1869 voor de eerste maal naar Amsterdam gezonden. Die pater Wulfing in dien eersten tijd van zijn verblijf hier gekend hebben, vergeten hem nooit. Een buitengewoon talent als redenaar, een schier onbegrijpelijke werkkracht, een lichaam, dat met alle vermoeienis scheen te spotten, een orgaan, dat in de meest omvangrijke kerken zelfs, met helderheid en schijnbaar zonder inspanning doordrong tot al zijn hoorders, daarbij: een ongemeene theologische en philosophische vaardigheid, innemende vormen, een uiterlijk, dat tot gemakkelijken omgang scheen te noodigen — dat alles en zooveel meer deed den jeugdigen missionaris reeds spoedig een der eerste plaatsen innemen, waar het gold werken van christelijke liefdadigheid, instellingen voor geestelijk en stoffelijk heil onder Amsterdams katholieken tot stand te brengen en te bevorderen. Wij herinneren alleen aan zijn uitnemende conferentiën in de *St.-Alphonsus-Vereeniging*, waarvan sommige in boekvorm het licht zagen, aan zijn arbeid in het belang van ziekenverpleging en katholiek onderwijs hier en elders.

Ontelbaar zijn de geestelijke oefeningen, missiën, retraites, tridua, waarin hij gestadig zijn hulp had te verleenen. Aan priester-retraites alleen heeft hij, verzekert men ons, er 50 gegeven.

Reeds vóór een dertiental jaren, toen hij wederom naar Amsterdam — dat hij in 1877 had verlaten—was terug gekeerd, vertoonden zich de eerste verschijnselen der meedoogenlooze kwaal, die langzaam het zoo krachtig lichaam sloopen zou. In zijn gedwongen werkeloosheid kon hij niet geheel ledig blijven: hij besteedde de dagen in de ziekenkamer aan een uitgave van St.-Alphonsus' Overwegingen; later, ter gelegenheid van het eeuwfeest van den H. Ordestichter, tevens den gedenkdag van het H. Sacrament van Mirakel, bezorgde hij een nieuwe vertaling van St.-Alphonsus' *Bezoeken aan het Allerheiligste*. Te dier gelegenheid maakte hij, mede tot herstel, indien het mogelijk was, van zijn geschokte gezondheid een reis naar Italië en bezocht Nucera di Pagani, de plaats, waar de H. Alphonsus de laatste jaren van zijn leven doorbracht.

Geen middel tot herstel mocht, helaas, baten. Allengs verzwakte hij, tot er in de laatste dagen slechts een schim van den weleer zoo krachtigen man scheen te zijn overgebleven. Eenige weken geleden met de HH. Sacramenten der stervenden voorzien, ontsliep hij op den Witten Donderdag tegen den avond waarop het Lijden des Heeren begon. Geve de goede God zijn ijvervollen dienaar het loon, waarvoor hij zoolang gewerkt en zooveel geleden heeft!

De begrafenis van het stoffelijk overschot van den diepbetreurden priester had plaats op Dinsdag 12 April.

BUITENLAND.

Frankrijk. — De Kamer van Afgevaardigden heeft nu een eind aan de Panama-zaak gedraaid, door het aannemen van een paar resolutiën, zekeren schijn van afgedaanheid gevende, waarbij dan een paar personen een tik krijgen, die het misschien niet het meest verdiend hadden. De conclusiën dan van het rapport Rouannet, die zulks opstelde namens de laatstbenoemde commissie van onderzoek, strekten om de Kamer het volgende te doen verklaren: De Kamer hoopt, dat de leden van het Parlement niet meer deel zullen nemen aan eenigerlei financieele onderneming en betreurt het, dat zekere magistraatspersonen, in het bijzonder de Procureur-Generaal Quesnay de Beaurepaire, het werk der Justitie door hunne langzaamheden hebben verijdeld. Deze conclusiën zijn door den afgevaardigde Viviani ten zeerste aanbevolen in eene redevoering, waarin zoowel Procureur-Generaal Quesnay de Beaurepaire (omdat deze het naliet handelend op te treden) als de toenmalige Regeering ten sterkste werden aangegrepen, laatstgenoemde wijl zij de zaak als het ware voor een soort van geheime rechtbank had doen behandelen. De Kamer vond deze redevoering zoo fraai, dat zij, met 211 tegen 144 stemmen, besloot die in alle gemeenten van Frankrijk te doen aanplakken, nadat de conclusiën der commissie met algemeene stemmen waren goedgekeurd. Bij monde van den Minister van Justitie had de Regeering zich in deze onzijdig verklaard, onder betuiging, dat zij zich van de conclusiën niets had aan te trekken.

—De *Ind. Belge* weet te vertellen, dat Zola, nu het Hof van Cassatie het vonnis van het Hof van Assisen der Seine heeft vernietigd, zich niet zal verdedigen voor de nieuwe rechtbank die de zaak ter beoordeeling zal krijgen. Er zal door de verdediging geen enkele getuige worden op geroepen en Mr. Labori zou zich bepalen tot een eenvoudige samenvatting der feiten.

Griekenland. — De bedrijvers van den aanslag op den Koning van Griekenland, Karditsis en Georgios, zijn ter dood veroordeeld. Over het proces wordt het volgende gemeld: Nadat de verklaringen van prinses Marie voorgelezen waren, werden de koetsier van het koninklijk rijtuig, de voorrijder en eenige andere getuigen verhoord. De magistraatspersoon, die met het voorloopig onderzoek belast geweest is deelde het getuigenis van den Koning mede, en voegde er bij, dat Karditsis verklaard had, na den Koning Delyannis en andere staatslieden, die hij verantwoordelijk achtte voor de rampen, die Griekenland getroffen hebben, te hebben willen dooden. Drie klerken, die met Karditsis op de secretarie te Athene werkten, legden een gunstig getuigenis voor hem af ten aanzien van zijn plichtsbetrachting, maar zeiden, dat hij teruggetrokken en norsch van karakter was. Een van de klerken vertelde, dat hij in Karditsis' lessenaar eens een pakje dynamiet gezien had. Na afloop van het getuigenverhoor droegen Karditsis en Georgios zelf hun verdediging voor. Laatstgenoemde zeide, gehandeld te hebben onder den invloed van Karditsis, die hem voortdurend bepraat had dat de Koning gedood moest worden. Hij, Georgios, had op den dag van den aanslag Karditsis gewaarschuwd, dat de Koning een rijtoer zou maken naar Phalerum. Karditsis voerde aan, dat de pers en de openbare meening hem overtuigd hadden van de schuld van den Koning en de staatslieden aan de droevige uitkomsten van den jongsten oorlog; dat had het plan bij hem doen rijpen. Het openbaar ministerie meende, dat Karditsis uit misdadige aandrift gehandeld had, en legde nadruk op het onherstelbaar verlies, dat de natie getroffen zou hebben, indien de aanslag gelukt was: de advocaat van de beschuldigden betoogde, dat de beschuldigden gehandeld hadden onder den druk van de opgewondenheid in de pers en onder het publiek. Karditsis' kalmte, ook na het doodvonnis van beiden, werd toegeschreven aan de algemeene overtuiging, dat de Koning de veroordeelden gratie zal verleenen.

—o—